

RIJKE GRASLANDMENGSELS VERONKRUIDEN MINDER SNEL

Er komt beduidend minder ongewenst onkruid op in graslanden ingezaaid met een rijk graslandmengsel. Voordelen: minder noodzaak tot graslandvernieuwing, beter bestand tegen droogte.

Grasland inzaaien met een rijker mengsel dan alleen Engels raaigras heeft voordelen, ook voor de veehouder. Dat blijkt uit onderzoek van Jan de Wit (Louis Bolk Instituut) aan een praktijkproef in de Moer. De proef is onderdeel van het project 'Boeren en agrobiodiversiteit Brabant' dat samen met Stichting Duinboeren wordt uitgevoerd. Drie jaar na inzaai blijken percelen met een rijk graslandmengsel (maximaal 9 soorten gras en kruiden) duidelijk minder last te hebben van spontaan opgekomen (on)kruiden zoals herderstasje, straatgras en paardenbloem. De onkruidbedekking

was minder dan 8% in de rijke plotjes en maar liefst 18% in de plotjes met puur Engels raaigras. Ongewenste soorten zijn vaak een reden voor graslandvernieuwing, wat aanzienlijke kosten met zich meebrengt maar ook leidt tot verhoogde CO₂-uitstoot en een achteruitgang van het bodemleven. De gewasopbrengsten tussen de percelen verschillen niet, maar de rijkere percelen met bijvoorbeeld cichorei bleken zich vorig jaar wel beter te handhaven tijdens de droogte van juni. Onderzocht wordt nog wat het effect is op andere aspecten van (agro)biodiversiteit, zoals het insectenleven.

Foto Jan de Wit

▶ Cacaoboeren krijgen betaling voor biodiversiteit

Foto Mierijn Bos

Cacaoplantages in Zuid-Amerika, Afrika en Azië kunnen op tropische bossen lijken, ook qua biodiversiteit. Maar die biodiversiteit wordt bedreigd. De internationale tak van het Louis Bolk Instituut werkt samen met het Amsterdamse CREM en verschillende ketenpartijen aan een systeem om cacaoboeren te betalen voor hun milieudiensten. Dat systeem heet PES: Payments for Ecosystem Services. De biodiversiteit in cacaoplantages is zo groot omdat cacaobomen vaak beschaduwde worden door grotere bomen, waar erg veel planten en dieren in leven. Zodra het landgebruik echter intensiever wordt, worden die schaduwbomen gekapt. Dit leidt op de

korte termijn tot productieverhoging, maar op de lange termijn tot uitputting van het gewas en de bodem. Het PES-mechanisme waaraan gewerkt wordt gaat zich richten op een vergoeding voor de extra moeite die boeren steken in bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit. ■

▶ Lupine als vleesvervanger

In Australië wordt al veel lupine geteeld, veelal de blauwe variant. Maar ook ons klimaat leent zich goed voor de teelt van lupine. Van oudsher wordt lupine meer op zandgronden geteeld, maar inmiddels zijn er nieuwe rassen beschikbaar die de teelt ook voor zwaardere grondsoorten mogelijk maken. Als voedingsmiddel kan lupine de strijd aan met soja, qua opbrengst nog niet. Lupinemeel wordt verwerkt in broden en vele andere bakproducten, op dezelfde manier als sojameel. Door toevoeging van lupinemeel worden broden bovendien wat lichter van kleur. Net als andere peulvruchten kan het eiwithoudende lupine het vlees in ons menu vervangen. Dat lupine ook lekker smaakt bewijst het bedrijf Meatless, dat vele soorten vleesvervangers maakt

op basis van lupine. Deze producten bevatten bijna geen cholesterol, weinig calorieën en nauwelijks verzadigde vetzuren. Behalve lekker zijn deze producten dus ook gezond. ■

▶ Vergoeding voor natuuraanleg op de Zonnehorst

De Zonnehorst is een kleinschalig tuinbouwbedrijf in de gemeente Staphorst. Ruim 12% van de beschikbare oppervlakte is in gebruik genomen door de natuur. Eigenaren Henk en Hillie Bunschoek hebben er vijftien jaar geleden twee poelen laten graven, die inmiddels een aantrekkelijke vestigingsplaats blijken te zijn voor bijzondere planten, insecten en vogels. Na jaren van voorbereiding heeft de pro-

Foto Leen Janmaat

vincie Overijssel het bedrijf een overeenkomst aangeboden voor het leveren van Groene en Blauwe diensten. Door het bedrijf loopt een ontwateringskanaal en aangrenzend wordt een nieuwe waterberging gegraven. Henk Bunschoek wil in overleg met het Waterschap Groot Salland de natuurlijke oevers daarvan zelf gaan beheren. "Het beheer sluit goed aan bij onze bedrijfsvoering en de kosten voor het Waterschap zullen uiteindelijk lager uitkomen." ■ Voor (boeren)beheerders van het landschap heeft de provincie Overijssel een speciale website: www.groeneblauwedienstenoverijssel.nl waarop te zien is hoe een bedrijf in aanmerking komt voor vergoedingen.

▶ De boerderij als Superorganisme

Het praktijknetwerk De boerderij als Superorganisme is sinds april 2011 actief. Vijftientig biologische veehouders werken binnen een samenwerkingsverband aan het ontwikkelen van een bedrijfsconcept dat zoveel mogelijk gebaseerd is op een natuurlijk bedrijfsproces. Het netwerk zoekt nog versterking van akkerbouwers en/of ondernemers met een gemengd bedrijf. Het doel is uiteindelijk minder verbruik van fossiele brandstoffen, geen gebruik van chemische middelen,